

22 _____ березня _____ 2024 ____ р.
[дата]

Тема: Підсумковий урок за темою «Коло і круг»

Мета:

- *Навчальна:* систематизувати та узагальнити знання учнів за темою «Коло і круг»;
- *Розвиваюча:* розвивати вміння аналізувати задачі, правильно їх розуміти та правильно використовувати отримані знання і навички під час розв'язування задач;
- *Виховна:* виховувати наполегливість, інтерес до вивчення точних наук; виховувати навички здорового способу життя;

Компетенції:

- *Соціальна та громадянська компетентності:*
  - **Уміння:** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі;
  - **Ставлення:** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.

Тип уроку: закріплення знань та вмінь;

Обладнання: конспект, презентація, мультимедійне обладнання;

Хід уроку

I. Організаційний етап

- Привітання
- Перевірка присутніх на уроці
- Перевірка виконання д/з
- Налаштування на роботу

II. Актуалізація опорних знань

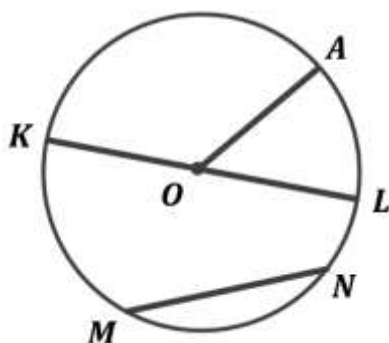
Провести бесіду за вибраними запитаннями:

- Сформулюйте означення кола. У чому різниця між колом і кругом?
- Під яким кутом діаметр видно з будь-якої точки кола (окрім точок, що є кінцями діаметра)?
- Опишіть усі можливі випадки розміщення прямої і кола
- Сформулюйте теорему про властивість дотичної
- Якою буде відстань від центра кола до дотичної до цього кола?
- Яку властивість мають дотичні, проведені до кола через одну точку
- Де знаходиться центр кола, що вписане у трикутник?
- Де знаходиться центр кола, описаного навколо трикутника? Що це за точка?
- Які інструменти можемо використати для розв'язування задач на побудову?
- Які побудови можна виконати за допомогою циркуля?
- Які побудови можна виконати за допомогою лінійки без поділок?
- Як розв'язати задачу на побудову?

III. Розв'язування задач

№1

Поясніть які елементи на рисунку є радіусом, хордою, діаметром?

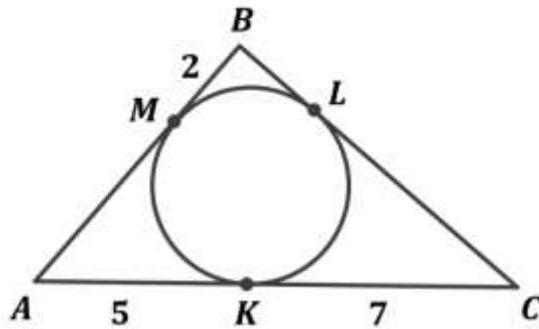

Розв'язання:

OA – радіус;

MN – хорда (діаметр KL також є хордою, діаметр можна назвати найбільшою з хорд кола);

KL – діаметр;

Коло вписане в трикутник ABC , M , L і K – точки дотику кола зі сторонами трикутника. За допомогою даних, що вказані на рисунку, знайдіть сторону BC

Розв'язання:

За теоремою про властивість відрізків дотичних, проведених з однієї точки:

$$BM = BL = 2$$

$$CK = CL = 7$$

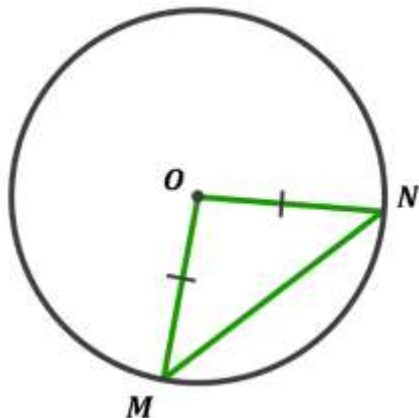
За основною властивістю вимірювання відрізків:

$$BC = BL + LC = 2 + 7 = 9$$

Відповідь: 9

№3

У колі з центром O побудована хорда MN , що дорівнює 15 см. Знайдіть радіус кола, якщо периметр трикутника MON дорівнює 38 см

Розв'язання:

Розглянемо $\triangle MON$:

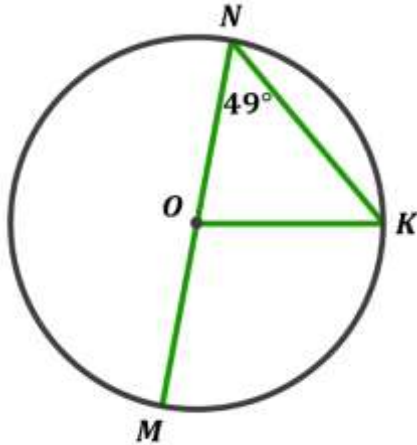
$OM = ON$ (як радіуси) $\rightarrow \triangle MON$ – рівнобедрений.

$$\left. \begin{array}{l} OM = ON \\ MN = 15 \text{ см} \\ P_{\triangle MON} = 38 \text{ см} \\ P_{\triangle MON} = MN + OM + ON \end{array} \right\} \rightarrow OM = ON = \frac{P_{\triangle MON} - MN}{2} = \frac{38 - 15}{2} = 11,5 \text{ см}$$

Відповідь: 11,5 см

У колі з центром O побудовані діаметр MN і радіус OK . Знайдіть кут $МОК$, якщо $\angle MNK = 49^\circ$

Розв'язання:

Розглянемо $\triangle KON$:

$ON = OK$ (як радіуси) $\rightarrow \triangle KON$ –
 рівнобедрений з основою $NK \rightarrow \angle ONK = \angle OKN = 49^\circ$

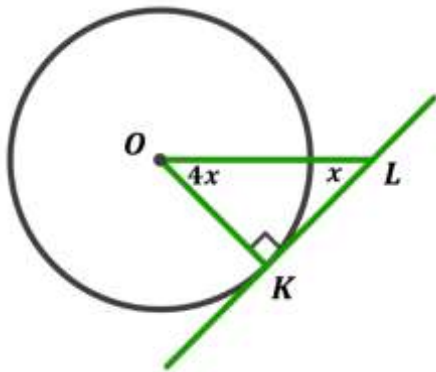
За теоремою про суму кутів трикутника:
 $\angle NOK = 180^\circ - \angle ONK - \angle OKN$
 $\angle NOK = 180^\circ - 49^\circ - 49^\circ = 82^\circ$

За теоремою про властивість суміжних кутів:
 $\angle МОК = 180^\circ - \angle NOK = 180^\circ - 82^\circ = 98^\circ$

Відповідь: 98°

№5

До кола з центром в точці O побудована дотична KL , K – точка дотику. Знайдіть кути трикутника KOL , якщо $\angle KOL$ у 5 разів більший ніж кут KLO

Розв'язання:

KL – дотична
 OK – радіус, проведений в точку дотику $\rightarrow OK \perp KL$

Отже $\triangle OKL$ – прямокутний, $\angle OKL = 90^\circ$

Нехай:

$$\angle OLK = x$$

Тоді:

$$\angle KOL = 4x$$

Так як сума гострих кутів прямокутного трикутника дорівнює 90° , то:

$$\angle OLK + \angle KOL = 90^\circ$$

$$x + 4x = 90^\circ$$

$$5x = 90^\circ$$

$$x = \frac{90^\circ}{5} = 18^\circ$$

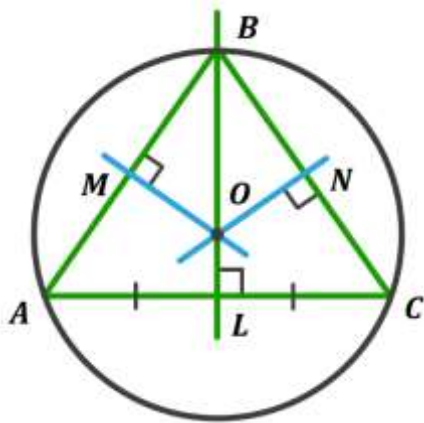
$$\angle OLK = x = 18^\circ$$

$$\angle KOL = 4x = 4 \cdot 18^\circ = 72^\circ$$

Відповідь: $18^\circ, 72^\circ, 90^\circ$

№6

Побудуйте рівнобедрений трикутник з основою 7 см та висотою, проведеною до основи, - 5 см. Опишіть навколо цього трикутника коло.

Розв'язання:

Використовуючи тільки циркуль і лінійку без поділок:

1. Відкладемо на прямій відрізок $AC = 7$ см;
2. Побудуємо до відрізка серединний перпендикуляр, на ньому відкладемо відрізок $LB = 5$ см;
3. $\triangle ABC$ – шуканий;
4. Будуємо серединні перпендикуляри до сторін трикутника ABC , точка їх перетину – центр описаного кола навколо $\triangle ABC$

IV. Підсумок уроку

- Дати відповідь на запитання учнів
- Індивідуальна робота з учнями за незрозумілими темами

V. Домашнє завдання

Підготуватися до контрольної роботи